

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-20-01/2013

P/13/015

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/015 – Regulowanie stanu prawnego nieruchomości zajętych pod drogi gminne
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Artur Warzocha, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86787 z dnia 30 sierpnia 2013 r. 2. Waldemar Góra, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86780 z dnia 23 sierpnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy ¹ w Rędzinach, ul. Wolności 87, 42-242 Rędziny, REGON 000 550 640,
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Chmielarz, Wójt Gminy Rędziny (dowód: akta kontroli str. 5-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie² realizację przez Gminę w latach 2010-2013 (I półrocze) zadań związanych z ewidencjonowaniem i regulowaniem stanu prawnego nieruchomości zajętych pod drogi gminne.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadniają następujące nieprawidłowości:

- niepodjęcie przez Wójta Gminy czynności mających na celu uregulowanie stanu prawnego 52 działek ewidencyjnych zajętych pod drogi gminne o łącznej powierzchni 7,7464 ha;
- niedopełnienie obowiązków określonych w art. 25 ust. 2 w zw. z art. 23 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 1c ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami³, w zakresie prawidłowego ewidencjonowania nieruchomości wchodzących w skład gminnego zasobu nieruchomości;
- niepodjęcie działań mających na celu przejęcie od prywatnych właścicieli na rzecz Gminy nieruchomości znajdującej się pod ul. Wiznera, która w przyjętych przez Radę Gminy Rędziny miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczona jest na drogę publiczną, pomimo składanych przez nich deklaracji o chęci jej przekazania w drodze darowizny;
- nieprowadzenie ewidencji dróg gminnych, pomimo obowiązku wynikającego z art. 20 pkt 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁴, zawierającej dokumenty, o których mowa w § 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom⁵.
- przekazywanie do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad niewiarygodnych informacji rocznych na temat długości i powierzchni dróg gminnych, do czego Gmina była zobowiązana na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego

¹ Zwany dalej „Urzędem”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm., zwana dalej „uogn”.

⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 260 ze zm., zwana dalej „uod”.

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 67, poz. 582, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie ewidencji dróg”.

2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach⁶.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania Wójta na rzecz uregulowania stanu prawnego nieruchomości zajętych pod drogi gminne i ujawnienia prawa własności Gminy w księgach wieczystych.

Opis stanu faktycznego

1.1 W Urzędzie prowadzono dokument pod nazwą „*Ewidencja nieruchomości gminy Rędziny*”. Znajdowały się w nim dane ewidencyjne odnoszące się do poszczególnych należących do Gminy działek gruntu, takie jak:

- nr ewidencyjny książki, mapy i działki;
- powierzchnia działki;
- nr księgi wieczystej do której wpisano prawo Gminy do działki;
- nr decyzji administracyjnej, na mocy której działkę skomunalizowano;
- sposób zagospodarowania działki, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego;
- klasę gruntu.

Dokument ten nie zawierał wszystkich elementów, o których mowa w art. 23 ust. 1 c *uogn*, tj.:

- daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste lub daty ostatniej aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Skarbu Państwa (pkt 5 *uogn*),
- informacji o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości (pkt 6 *uogn*);
- informacji o toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych w stosunku do ww. nieruchomości (pkt 7 *uogn*).

(dowód: akta kontroli str. 378-452)

1.2 Według stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. Gmina pozostawała właścicielem 157 nieruchomości zajętych pod drogi, na które składało się 391 działek ewidencyjnych gruntu o łącznej powierzchni 43,3218 ha. Prawo własności Gminy w stosunku do działek ujawniono w księgach wieczystych dla 339 działek o powierzchni 35,5754 ha (tj. dla 82% powierzchni).

Powyższe dane ustalono na podstawie:

- ksiąg wieczystych poszczególnych nieruchomości;
- Ewidencji Gruntów i Budynków⁷ prowadzonej przez Starostę Częstochowskiego;
- map ewidencyjnych działek z terenu gminy⁸.
- wykazów i zestawień nieruchomości gminnych sporządzonych zgodnie z rozporządzeniami⁹ wydanymi na podstawie art. 1 ust 6 oraz art. 4 b ustawy z 7 września 2007 r. o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 454, 506-510)

⁶ Dz. U. Nr 67, poz. 583, zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie sporządzania informacji”.

⁷ Zwanej dalej „EGiB”, do której Gmina posiadała dostęp na podstawie umowy udostępniania danych zawartej pomiędzy Starostą Częstochowskim a Wójtem w dniu 28 lutego 2011 r.

⁸ Uzyskany z zasobu geodezyjnego Starostwa Powiatowego w Częstochowie.

⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 stycznia 2008 r. w sprawie wzoru wykazu oraz wzorów zestawień zbiorczych nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego podlegających ujawnieniu w księgach wieczystych oraz nieruchomości zabudowanych niepozostających w posiadaniu ich właścicieli (Dz. U. Nr 23, poz. 143) oraz rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 września 2012 r. w sprawie uzupełnienia i uaktualnienia zestawienia zbiorczego nieruchomości Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego dla obszaru całego kraju (Dz. U. z 2012 r., poz. 1056).

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 1460, zwana dalej „ustawą o ujawnieniu”.

Działki zajęte pod drogi Gmina nabyła na podstawie:

- umów cywilnoprawnych - 46 działek o łącznej powierzchni 2,4391 ha;
- z mocy prawa na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych¹¹, co zostało potwierdzone decyzjami Wojewody Częstochowskiego - 31 działek o łącznej powierzchni 4,4711 ha;
- art. 98 ust. 1 *uogn* - 153 działki o łącznej powierzchni 3,9696 ha.

Ponadto Gmina wykazywała na swoim stanie 109 działek o łącznej powierzchni 24,6956 ha, w przypadku których Sąd Rejonowy w Częstochowie ujawnił własność Gminy w księgach wieczystych w oparciu o podjętą na podstawie art. 7 ust. 1 i 2 *uod* uchwałę Rady Gminy Rędziny Nr 61/XXII/2000 z dnia 27 listopada 2000 r., która została pozytywnie zaopiniowana przez Zarząd Powiatu Częstochowskiego.

(dowód: akta kontroli str. 14-28, 460-503)

1.3 Spośród 391 działek ewidencyjnych zajętych pod drogi gminne, Gmina nie podjęła w stosunku do 52 działek o łącznej powierzchni 7,7464 ha¹² skutecznych czynności mających na celu uregulowanie stanu prawnego i ujawnienie w księgach wieczystych swojego prawa własności.

(dowód: akta kontroli str. 14, 455-459)

Spośród ww. 52 działek:

- 33 wykazywane były w ewidencji *EGiB* jako własność Gminy od początku jej założenia, przy czym czynności przygotowawcze mające na celu ujawnienie tego faktu w księgach wieczystych podjęte zostały przez Gminę jedynie w stosunku do 30 z nich i to dopiero w maju 2013 r.¹³;
- 12 znajdowało się pod drogami, które na podstawie podjętej przez Radę Gminy dnia 27 listopada 2000 r., w oparciu o art. 7 ust. 1 *uod*, uchwały nr 61/XXII/2000 oraz zmieniającej ją uchwałę nr XV/49/2011 z dnia 17 sierpnia 2011 r. uznano za drogi gminne¹⁴, przy czym w stosunku do 10 z nich sąd odmówił ujawnienia własności Gminy w księgach wieczystych;
- 6 zostało przejętych przez Gminę na podstawie art. 98 ust. 2 *uogn*, a Gmina nie podjęła czynności mających na celu ujawnienie tego faktu w księgach wieczystych, pomimo uprawomocnienia się decyzji o podziale;
- 1 działka wykazywana była w *EGiB*, jako własność „Prezydium Powiatowej Rady Narodowej”.

(dowód: akta kontroli str. 29-30, 506, 1031-1041)

1.4 Gmina nie przejmowała pod drogi gminne nieruchomości na podstawie art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 14)

1.5 W okresie objętym kontrolą Sąd Rejonowy IX Wydział Ksiąg Wieczystych w Częstochowie pozytywnie rozpatrzył 21 wniosków złożonych przez Wójta o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości zajętych pod drogi gminne. Wnioski te dotyczyły 27 działek ewidencyjnych o łącznej powierzchni 0,5025 ha, przy czym:

- 2 wnioski złożone w 2010 r. dotyczyły 2 działek o łącznej powierzchni 0,0254 ha;

¹¹ Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm., zwanej dalej „ustawą wprowadzającą”.

¹² 18% całej powierzchni działek zajętych pod drogi gminne.

¹³ W dniu 20 maja 2013 r. zleciła wykonanie opracowania geodezyjno-kartograficznego dla 30 działek ewidencyjnych zajętych pod drogi gminne, o łącznej powierzchni 0,3393 ha. Zgodnie z zawartą umową, ww. opracowanie ma zostać wykonane do 20 grudnia 2013 r. Wójt Gminy wyjaśnił, że „w najbliższym czasie” zleci wykonanie opracowań geodezyjno-prawnych dla pozostałych nieruchomości. (dowód: akta kontroli str. 29-30, 506).

¹⁴ W ewidencji *EGiB*, jako właściciela 10 z nich wskazano gminę Rędziny, a w 2 przypadkach gminę wskazano jako władającego.

¹⁵ Dz. U. Nr 133, poz. 872 ze zm., zwana dalej „ustawą – Przepisy wprowadzające”.

- 6 wniosków złożonych w 2011 r. dotyczyło 6 działek o łącznej powierzchni 0,1494 ha;
- 12 wniosków złożonych w 2012 r. dotyczyło 17 działek o łącznej powierzchni 0,2994 ha;
- 1 wniosek złożony w pierwszym półroczu 2013 r. dotyczył 2 działek o łącznej powierzchni 0,0283 ha.

W latach 2010-2013 (I półrocze) Gmina na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych nabyła pod drogi gminne 9 działek ewidencyjnych o łącznej powierzchni 0,0389 ha. Prawo własności Gminy w stosunku do ww. działek zostało ujawnione w księgach wieczystych na podstawie zawartych notarialnie umów.

(dowód: akta kontroli str. 11-15, 31-377)

1.6 W okresie objętym kontrolą Gmina nabyła pod drogi gminne 26 działek o powierzchni 0,4847 ha na podstawie art. 98 ust. 1 *uogn*. Nabycie ww. 26 działek nastąpiło z mocy prawa, wskutek wydania na wniosek właścicieli nieruchomości, decyzji Wójta zatwierdzających podział tych nieruchomości.

W stosunku do 20 z nich, Wójt złożył wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności, na podstawie art. 98 ust. 2 *uogn*. W stosunku do pozostałych 6 działek¹⁶ o łącznej powierzchni 0,1132 ha, prawo własności Gminy nie zostało ujawnione, pomimo uprawnienia się do podziału¹⁷.

Jak z upoważnienia Wójta wyjaśniła Sekretarz Gminy, w stosunku do ww. 6 działek złożenie wniosków było niemożliwe, ponieważ właściciele nie dokonali ujawnienia podziału w księgach wieczystych swoich nieruchomości. Zdaniem Wójta, „*podział nie został ujawniony u Notariusza, gdyż tylko taka forma jest zgodna z zapisami decyzji podziałowej (uwarunkowania służebności drogowych na działkach właścicieli działek przyległych do działek dzielonych)*”.

(Dowód: akta kontroli str. 15, 320-377)

1.7 W okresie objętym kontrolą, Gmina nie nabywała pod drogi gminne nieruchomości na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹⁸.

(Dowód: akta kontroli str. 11, 15)

1.8 Zgodnie z art. 2 ust. 3 *ustawy o ujawnieniu* obowiązkiem Gminy było w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia jej w życie złożyć w sądzie rejonowym wnioski o ujawnienie w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości gminnych wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę wpisu tego prawa. Jak wyjaśnił Starosta Częstochowski: „*W archiwach Urzędów Gmin znajdują się dokumenty służące do założenia ksiąg wieczystych na rzecz Skarbu Państwa dlatego wielokrotnie występowaliśmy do Gminy Rędziny o przekazanie nam tytułów prawnych niezbędnych do założenia ksiąg wieczystych. Tutejszy organ [...] wystąpił do wszystkich gmin m.in. do gminy Rędziny, o zweryfikowanie załączonych wykazów dot. gruntów gminnych o nieujawnionym stanie prawnym [...] w oparciu o dane z rejestrów ewidencji gruntów i budynków.*”

Weryfikacja ta zdaniem Starosty miała dotyczyć konkretnych działek, które stanowiły własność Gminy na mocy odrębnych przepisów, bądź stwierdzenia, że taka sytuacja nie występuje. Działania te powinny być uzupełnione o odszukanie w archiwach gminnych stosownych dokumentów i przekazanie ich Staroście w przypadku nieruchomości, których regulacja stanu prawnego powinna nastąpić w drodze postępowania sądowego

¹⁶ Działki o numerach: 33/4 obręb Rędziny Okupniki o pow. 0,0304 ha, 32/2 obręb Kolonia Rędziny o pow. 0,0119 ha, 11/19 obręb Kolonia Rędziny o pow. 0,0316 ha, 40/23 obręb Kolonia Rędziny o pow. 0,0149, 40/57 obręb Kolonia Rędziny o pow. 0,0024 ha, 40/42 obręb Kolonia Rędziny o pow. 0,0220 ha.

¹⁷ Trzy decyzje zatwierdzające projekt podziału 3 działek Wójt wydał w latach 2011-2012, a jedną dotyczącą podziału 3 działek w dniu 25 marca 2013 r.

¹⁸ Dz. U. z 2008 r., Nr 193, poz. 1194 ze zm., zwana dalej: „*specustawą drogową*”.

o zasiedzenie. Dotyczyło to również działek, na których zlokalizowane były drogi. Jak wyjaśnił Starosta: „Efekt w/w pism był niewielki.”

(Dowód: akta kontroli str. 781-812)

W 2009 r. Starosta wystąpił do Wójta Gminy Rędziny o przekazanie tytułów prawnych wynikających z decyzji o wywłaszczeniu nieruchomości i odszkodowaniach. Jak wyjaśnił Starosta: „Ponieważ Gmina tego samodzielnie nie czyni występując wbrew przepisom w/cyt. ustawy¹⁹ [...] Skarb Państwa samodzielnie informuje Wojewodę o takiej sytuacji [...]”. W pismach kierowanych od 2012 r. do Wojewody Śląskiego Starosta Częstochowski wskazywał konkretne nieruchomości, których stan prawny wymaga regulacji. Stwierdził również, że „Gmina ma stały dostęp do danych ewidencyjnych gruntów i jest jej wiadomym o założeniu przez Starostę Ksiąg Wieczystych dla nieruchomości. Gmina posiada aktualne jak i z lat ubiegłych plany zagospodarowania przestrzennego [...] i w jej interesie jest występowanie do Wojewody o podjęcie działań w trybie w/w przepisów.”

(Dowód: akta kontroli str. 781-812)

Odnosząc się do współpracy ze Starostwem w powyższym zakresie, Wójt wyjaśnił, że: „Gmina Rędziny, jeżeli tylko była w posiadaniu dokumentacji niezbędnej do założenia księgi wieczystej przekazywała ją zgodnie z wnioskiem Starostwa Powiatowego pomimo, iż ta sama dokumentacja [...] była w posiadaniu Starostwa. [...] Postępowanie sądowe o zasiedzenie wymaga wskazania świadków, którzy potwierdziliby władanie daną nieruchomością czy też drogą. Stanowi to duży problem z uwagi na długi upływ czasu, a co za tym idzie brak osób, które mogłyby potwierdzić fakt budowy dróg [...]. Wszystkie dokumenty, o które Starostwo występowało, a były w zasobach Gminy, zostały przekazane. [...] Gmina Rędziny przekazywała Starostwu [...] tytuły prawne [...], o ile była w ich posiadaniu. Starostwo [...] z racji prowadzenia EGiB jest w posiadaniu dokumentów, o które często występuje w swoich wnioskach. [...] Gmina Rędziny posiada stały dostęp do danych z EGiB [...] nie mniej jednak z uwagi na obszerny zakres obowiązków pracowników merytorycznych fizycznie nie ma możliwości stałego monitorowania zmian w zakresie uregulowania stanu prawnego działek Skarbu Państwa.”

(Dowód: akta kontroli str. 646-651)

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych przez NIK, Starosta przesłał do Wójta wniosek w sprawie nieruchomości, dla której Skarb Państwa założył księgę wieczystą, a która stanowiła położoną na granicy z miastem Częstochowa gminną drogę publiczną²⁰, składającą się z 7 działek o powierzchni 0,0751 ha, położoną w miejscowości Kolonia Rędziny. Starosta wezwał Wójta do niezwłocznego wystąpienia do Wojewody Śląskiego o komunalizację ww. nieruchomości, powołując się na art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnieniu. Wójt nie wystąpił z takim wnioskiem ponieważ jego zdaniem nieruchomości te nie stanowiły własności Gminy. Jak przyznał: „Siedem nieruchomości, o które Starosta wystąpił do Wojewody w celu ich komunalizacji na rzecz Gminy Rędziny leżą w pasie drogi zaliczonej do kategorii dróg gminnych. Gmina również podjęła kroki w celu regulacji pozostałych działek leżących w tym pasie”.

(Dowód: akta kontroli str. 767-779, 781-812)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

¹⁹ W trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191) oraz art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872).

²⁰ Zaliczona do kategorii dróg gminnych na mocy uchwały Nr 61/XXII/2000 Rady Gminy Rędziny z dnia 27 listopada 2000 r.

1. Zdaniem NIK, prowadzona w Urzędzie „Ewidencja nieruchomości Gminy Rędziny” nie spełniała wymogów ewidencji zasobu nieruchomości gminnych o których mowa w art. 23 ust. 1 c *uogn*, do prowadzenia której Gmina była zobowiązana na podstawie art. 23 ust. 1 i art. 25 ust. 1 i 2 *uogn*. Ustalono bowiem, że ww. ewidencja odnosiła się do działek ewidencyjnych, a nie nieruchomości będących w zasobie gminy oraz, że nie zawierała wszystkich danych i informacji wymaganych tym przepisem.

Osobami odpowiedzialnymi za powyższą nieprawidłowość są Wójt oraz inspektor ds. gospodarki nieruchomościami, w zakresie której obowiązków wpisano „*prowadzenie spraw związanych z utworzeniem gminnego zasobu nieruchomości*”.

Wójt wyjaśnił, że opisane powyżej braki wynikały z faktu, że w Gminie nie wystąpiły przypadki zgłaszania informacji o roszczeniach do nieruchomości, zaś w trwałe zarząd oddane zostały jedynie nieruchomości zarządzane przez jednostki oświatowe, w przypadku których nie ma opłat rocznych. Stwierdził również, że prowadząc ewidencję nieruchomości gminnych, nie dopełniono części obowiązków wynikających z ww. przepisów.

Inspektor ds. gospodarki nieruchomościami wyjaśniła natomiast, że ewidencja nieruchomości gminy została zaprowadzona poprzez ewidencjonowanie działek, ponieważ „*działka gruntu w ustawie o gospodarce nieruchomościami została zdefiniowana jako niepodzielna część powierzchni ziemskiej stanowiąca część lub całość nieruchomości gruntowej*”. Dodała również, że w najbliższym czasie ww. ewidencja zostanie uzupełniona i prowadzona będzie zgodnie z przepisami.

(Dowód: akta kontroli str. 378-454)

2. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia niepodjęcie w okresie objętym kontrolą skutecznych działań mających na celu uregulowanie stanu prawnego 52 działek gruntu zajętych pod drogi gminne, a odpowiedzialność za powyższe ponosi Wójt Gminy. Powyższej oceny nie zmienia fakt, że w stosunku do 30 działek działania takie podjęto w maju 2013 r. Należy bowiem zauważyć, iż uregulowanie stanu prawnego nieruchomości będących we władaniu Gminy jest niezbędne dla prawidłowego prowadzenia na tym terenie działalności, np. ponoszenia wydatków na utrzymanie dróg gminnych.

Nie zasługują przy tym na uwzględnienie wyjaśnienia Wójta, który stwierdził, że Gmina nie ujawniła prawa własności ww. działek z uwagi na fakt, iż nie posiadają one urzędowej księgi wieczystej oraz, że „*w stosunku do 50 działek nie ma żadnych dokumentów, które stanowiłyby podstawę do założenia księgi wieczystej. Ponadto nie wiadomo, jakie były podstawy wpisu w Ewidencji Gruntów i Budynków Starostwa Powiatowego w Częstochowie Gminy jako właściciela. Dlatego też Gmina zleciła wykonanie opracowania geodezyjno-prawnego. Po otrzymaniu dokumentacji Gmina wystąpi z wnioskiem do Starostwa Powiatowego w Częstochowie o założenie księgi wieczystej a następnie z wnioskiem do Wojewody o komunalizację. W dwóch przypadkach Gmina posiada tytuł prawny w postaci decyzji podziałowej, jednakże właściciele nieruchomości, w wyniku podziałów których zostały wydzielone działki przejęte z mocy prawa na rzecz Gminy nie mają założonych ksiąg wieczystych, a co za tym idzie nie ujawnili podziału swoich nieruchomości*”. Natomiast na pytanie dlaczego wcześniej (przed 20 maja 2013 r.) nie podjął działań mających na celu uregulowanie stanu prawnego ww. działek Wójt stwierdził, że „*z uwagi na brak dokumentów świadczących o tytule prawnym do nieruchomości*”.

Najwyższa Izba Kontroli stoi na stanowisku, że w przypadku nieruchomości zajętych pod drogi gminne, które nie mają założonych ksiąg wieczystych to na Wójcie ciążył obowiązek wyjaśnienia podstaw wpisu w *EGiB*, przygotowania stosownej dokumentacji oraz złożenie do sądu wniosku spełniającego wymagania określone w § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 września 2001 r. w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów²¹.

(Dowód: akta kontroli str. 14 – 15, 455 – 459, 506, 896)

²¹ Dz. U. Nr 102, poz. 1122 ze zm.

3. W trakcie prowadzonej kontroli, mieszkańiec gminy Rędziny²² złożył oświadczenie i dostarczył dokumenty związane z podejmowanymi przez niego próbami przekazania Gminie nieruchomości²³, na której zlokalizowana jest droga (ulica Kapitana Wiznera) stanowiąca dojazd do posesji mieszkalnych oraz do nowo powstającego osiedla złożonego z ok. 20 domów jednorodzinnych. Właściciele nieruchomości oraz mieszkańcy osiedla na własny koszt utwardzili nawierzchnię drogi. Pomimo podejmowania od maja 2007 r. przez właścicieli prób nieodpłatnego przekazania ww. nieruchomości Gminie Rędziny²⁴, do przekazania tego nie doszło, a droga nie została zaliczona do kategorii dróg publicznych stosowną uchwałą Rady Gminy.

(Dowód: akta kontroli str. 711-766)

Jednocześnie, jak wynika z dokumentacji przedłożonej przez Starostę, Gmina wypłacała byłym właścicielom odszkodowania za grunty znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowej nieruchomości i znajdujące się w pasie ww. drogi (pobocze). W efekcie, część drogi dojazdowej do osiedla mieszkalnego, na którego budowę Gmina wydała wcześniej zezwolenie w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, leżąca w osi pasa drogowego jest nadal drogą położoną na gruncie prywatnym. Tym samym brak jest podstaw do zaliczenia jej, stosowną uchwałą Rady Gminy, do dróg gminnych, choć takie przeznaczenie tego terenu jednoznacznie określono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego²⁵.

Zapytany o przyczyny zaistniałej sytuacji Wójt wyjaśnił, że: „[...] tereny [...] zostały przekształcone w tereny budowlane dwoma uchwałami Rady Gminy Rędziny²⁶ [...] podpisanymi przez Przewodniczącego Rady Gminy Rędziny Pana Ryszarda Nocunia. Powyższe uchwały [...] narzucały pas drogowy o szerokości 10,0 m. Właściciele byłych pól rolnych doskonale byli zorientowani o narzuconej szerokości drogi. Do dnia dzisiejszego nie wyregulowali kwestii poszerzenia głównej drogi, chociaż była ona niejednokrotnie tematem rozmów. Droga główna nie spełniająca wymaganych parametrów mogłaby zostać przejęta w całości wraz z poszerzeniami. Do regulacji tej kwestii potrzebne są jednak wnioski podziałowe właścicieli prywatnych działek dające możliwość wydzielenia poszerzeń i przejęcia ich w trybie art. 98 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami”. Stwierdził również, że droga: „W przypadku gdy Gmina przejmie [główną] działkę wraz z poszerzeniem przedmiotowej drogi [...] wówczas zostanie rozważona kwestia czy ul. Wiznera potraktować jako drogę publiczną czy też drogę wewnętrzną [...]”.

(Dowód: akta kontroli str. 681-683; 781-812; 646-651; 895-896)

Działania Wójta w powyższym zakresie NIK ocenia negatywnie i zwraca uwagę, że art. 7 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁷ zobowiązuje gminę do zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, wskazując jednocześnie, że do jej zadań własnych należą sprawy dróg gminnych oraz organizacji ruchu. Ponadto wyjaśnienia Wójta o rozważeniu kwestii ewentualnego potraktowania przedmiotowej ulicy jako drogi publicznej lub wewnętrznej jest niezgodne z obowiązującym prawem lokalnym, gdyż przeznaczenie

²² Były Przewodniczący Rady Gminy.

²³ Nieruchomość składa się z działki nr 48/51 o powierzchni 0,4021 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta w Sądzie Rejonowym w Częstochowie o nr 87836, a jej współwłaścicielami są trzy małżeństwa.

²⁴ Jak wynika z przedstawionych dokumentów, o swojej inicjatywie właściciele informowali zarówno Wójta, jak i Komisję ds. Komunalnych Rady Gminy, jednak rozmowy te nie przyniosły żadnych efektów.

²⁵ Uchwała Nr XXIX/6/2006 Rady Gminy Rędziny z dnia 2 marca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rędziny w gminie Rędziny

²⁶ Uchwała Nr 2/XXIV/2001 roku z dnia 8 lutego 2001 roku w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Rędziny obejmującego teren przeznaczony dla zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Rędziny, położony pomiędzy ulicami: Polną i Działkowiczów (Dz. U. Woj. Śląskiego Nr 23, poz. 563) oraz Uchwała Nr 12/XXXIV/2002 z dnia 18 marca 2002 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rędziny, obejmującego teren położony pomiędzy ul. Polną i ul. Działkowiczów (Dz. U. Woj. Śląskiego Nr 44, poz. 514).

²⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.

tego terenu na drogę publiczną ustalone zostało w uchwalonym przez Radę Gminy planie zagospodarowania przestrzennego.

(Dowód: akta kontroli str. 711-766; 646-651)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Wójta na rzecz uregulowania stanu prawnego nieruchomości zajętych pod drogi gminne i ujawnienia prawa własności Gminy w księgach wieczystych.

2. Wpłata odszkodowań za nieruchomości zajęte (przeznaczone pod drogi gminne).

Opis stanu faktycznego

2.1 W latach 2010-2013 (I półrocze) Gmina wydała łącznie 283 tys. zł²⁸ na wypłatę odszkodowań byłym właścicielom nieruchomości zajętych pod drogi gminne, co stanowiło 0,29% wszystkich wydatków Gminy²⁹ w tym okresie.

Odszkodowania dotyczyły 38 działek ewidencyjnych o łącznej powierzchni 0,7804 ha, wydzielonych pod drogi gminne na podstawie decyzji Wójta zatwierdzających podział nieruchomości na podstawie art. 98 ust. 1 *uogn* i zostały wypłacone na rzecz 31 byłych właścicieli wnioskujących o zatwierdzenie projektu podziału nieruchomości.

(Dowód: akta kontroli str. 813-817; 822)

2.2 W okresie objętym kontrolą, do Urzędu nie wpłynął żaden wniosek o odszkodowanie za działki zajęte pod drogi gminne na podstawie *ustawy Przepisy wprowadzające*.

(Dowód: akta kontroli str. 818-820)

2.3 W latach 2010-2013 (I półrocze) do Urzędu Gminy wpłynęło 18 wniosków o wypłatę odszkodowań za grunty zajęte pod drogi gminne. Gmina, w ww. okresie wypłaciła byłym właścicielom łącznie 20³⁰ odszkodowań za grunty nabyte pod drogi gminne na podstawie art. 98 ust. 1 *uogn*. Analiza dokonanych wypłat wykazała, że odszkodowania wypłacano w terminie od 27 do 202 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej podział nieruchomości.

Terminy oczekiwania byłych właścicieli nieruchomości na rozpoczęcie negocjacji z Wójtem od dnia złożenia wniosku wynosiły w 2010 r. od 43 do 140 dni, w 2011 r. 21 i 75 dni, w 2012 r. od 0 do 179 dni, a w 2013 r. 25 dni.

We wszystkich przypadkach odszkodowania zostały wypłacone w terminach ustalonych przez Wójta z właścicielami działek wydzielonych pod drogi gminne.

Odnosząc się do występujących różnic w terminach podjęcia negocjacji Wójt wyjaśnił, że: „Negocjacje prowadzone w związku ze złożonym wnioskiem o odszkodowanie [...] mają charakter cywilnoprawny, a co za tym idzie nie stosuje się w tym przypadku terminów wynikających z kodeksu postępowania administracyjnego. Wszelkie zaś uzgodnienia dotyczące wypłaty odszkodowań oraz jego wysokości wynikają z ustaleń pomiędzy stronami negocjacji. [...] Ta różnica w terminach negocjacji wynika z faktu, iż w niektórych przypadkach podczas pierwszego spotkania [...] wnioskodawca nie wyraził zgody na zaproponowaną [...] kwotę, dlatego też zlecono oszacowanie wartości nieruchomości rzeczoznawcy majątkowemu. Rzeczoznawca [...] wycenił wartość [...] w terminie 30 dni od podpisania umowy. Po otrzymaniu operatu Gmina wznowiła negocjacje. [...] Termin wypłaty odszkodowania zawsze był ustalony w korzystnym terminie dla strony.”.

Ponadto Wójt stwierdził, że: „Každy z wniosków [...] traktowany jest indywidualnie. Już w momencie otrzymania przez pracownika merytorycznego takiego wniosku jest on

²⁸ W kolejnych latach odpowiednio 59 tys. zł, 73 tys. zł, 106 tys. zł i 45 tys. zł.

²⁹ 97 874 tys. zł

³⁰ W 2010 r. wypłacano 8 odszkodowań w terminach od 58 do 189 dni, przy czym 3 odszkodowania dotyczyły wniosków złożonych w 2009 r. W 2011 r. wypłacono 2 odszkodowania w terminach: 27 i 134 dni, a w 2012 r. wypłacono 10 odszkodowań w terminach od 50 do 202 dni. W I półroczu 2013 r. nie wypłacono ani jednego odszkodowania, ze względu na niestawienie się w wyznaczonym terminie właściciela gruntów na negocjacje.

rozpatrywany. Natomiast w zależności od możliwości przybycia wnioskodawcy do Urzędu [...] oraz ze względu na trudności w negocjacjach to termin zakończenia poprzez wypłatę odszkodowań jest różny od wniosków, które są złożone w terminach przez siebie złożonych”.

(Dowód: akta kontroli str. 520-524; 821-891)

W przypadku wszystkich właścicieli, którym wypłacono odszkodowania za działki przejęte przez Gminę na podstawie art. 98 ust. 1 *uogn* postępowania w sprawie zatwierdzenia podziału nieruchomości rozpoczynano od negocjacji w sprawie wysokości odszkodowania. Uzgodnienia te były protokolowane i podpisane przez Wójta i właścicieli nieruchomości. Terminy oczekiwania byłych właścicieli nieruchomości na wypłatę odszkodowania po uzgodnieniu jego wysokości wynosiły w 2010 r. od 5 do 71 dni, w 2011 r. 6 i 59 dni, a w 2012 r. od 8 do 85 dni licząc od dnia podpisania protokołu.

(Dowód: akta kontroli str. 821-891)

Gmina dokonywała wypłaty odszkodowań w ustalonych podczas negocjacji terminach.

(Dowód: akta kontroli str. 821-891)

Do dnia zakończenia kontroli NIK przed sądami nie toczyły się postępowania w sprawie o odszkodowania za grunty zajęte pod drogi gminne na podstawie ustawy o gospodarce nieruchomościami, jak też brak jest wnioskodawców oczekujących na podjęcie negocjacji w sprawie odszkodowania za grunty zajęte pod drogi gminne³¹.

(Dowód: akta kontroli str. 821-891)

2.4 Gmina nie nabywała działek w oparciu o przepisy *specustawy drogowej*.

(Dowód: akta kontroli str. 818-819)

2.5 Gmina nie płaciła, w kontrolowanym okresie, odsetek z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań wobec byłych właścicieli nieruchomości, zajętych pod drogi gminne.

(Dowód: akta kontroli str. 892)

2.6 W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęły żadne skargi dotyczące spraw związanych z nabywaniem przez Gminę nieruchomości pod drogi gminne i wypłatą odszkodowań z tego tytułu. Gmina nie wypłacała również byłym właścicielom nieruchomości odsetek z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań.

(Dowód: akta kontroli str. 893-894)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Gminy w badanym zakresie.

3. Rzetelność danych o nieruchomościach zajętych pod drogi gminne ujętych w dokumentacji wytworzonej w urzędzie gminy.

Opis stanu
faktycznego

3.1 W Urzędzie nie była prowadzona ewidencja dróg gminnych o której mowa w art. 10 ust. 11 *uod*, a w szczególności nie prowadzono wchodzących w jej skład ksiąg dróg, dzienników objazdu dróg, ksiąg obiektów mostowych i tuneli, kart obiektów mostowych oraz wykazów obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów. Wójt Gminy wyjaśnił, że informacje dotyczące zarządzanych dróg pracownicy Urzędu pozyskiwali dzięki dostępowi do bazy prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Częstochowie.

(Dowód: akta kontroli str. 512)

Uchwałą Rady Gminy Rędziny³² do kategorii dróg gminnych zostało zaliczonych 115 dróg, w tym 50 dróg nie mających nazwy. W sporządzonym w Gminie zestawieniu pod nazwą „Wykaz dróg gminnych w Gminie Rędziny w Województwie Śląskim” wykazane zostało

³¹ Poza przypadkiem ww. właściciela, który nie stawiał się na negocjacje w wyznaczonym terminie.

³² Uchwała nr 61/XXII/2000 Rady Gminy Rędziny z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych, wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XV/49/2011 z 17 sierpnia 2011 r.

61 dróg o łącznej długości 45,82 km. Natomiast w informacji³³ przekazanej przez Wójta Gminy Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad³⁴ sporządzonej na dzień 31 grudnia 2012 r. wykazano łącznie 41,75 km dróg o powierzchni 205 tys. m², z czego 38 km dróg utwardzonych o powierzchni 190 tys. m² i 3,75 km dróg gruntowych o powierzchni 15 tys. m². Wójt Gminy wyjaśnił, że dane w powyższej informacji zostały wykazane w oparciu o pomiary dokonane przez pracownicę zajmującą się drogami - inspektora ds. rolnictwa, drogownictwa i oświaty, która od 1 lipca 2013 r. przebywa na zwolnieniu lekarskim.

Na pytanie, jaka w rzeczywistości jest liczba, długość i powierzchnia dróg gminnych, według stanu na 31 grudnia 2012 r., Wójt Gminy podał, że nie potrafi podać takich danych i dodał, że powyższe możliwe będzie w momencie, gdy w Gminie zostanie założona ewidencja dróg gminnych.

(Dowód: akta kontroli str. 16-20, 506, 512, 604-619, 651)

3.2 Ponieważ prowadzona w Urzędzie ewidencja zasobu nieruchomości gminnych nie spełniała wymogów art. 23 ust. 1 *uogn*, porównania danych dotyczących liczby i powierzchni nieruchomości zajętych pod drogi gminne dokonano na podstawie ewidencji księgowej, wykazu nieruchomości sporządzonego przez Starostę oraz ewidencji gruntów i budynków na próbie 20 nieruchomości, obejmujących, łącznie 206 działek ewidencyjnych, o powierzchni 30,7035 ha. Analiza ta wykazała zgodność danych zawartych w ww. zestawieniach ewidencyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 14-15, 455-459, 506, 896, 897-1030)

3.3 Gmina w latach 2010-2012, zgodnie z obowiązkiem określonym w § 2 ust. 1 *rozporządzenia w sprawie sporządzania informacji*, sporządzała i przekazywała do Dyrektora GDDKiA informacje roczne o sieci dróg publicznych z zachowaniem terminów określonych w § 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

(Dowód: akta kontroli str. 506; 609-619)

3.4 Inwentaryzacja składników majątkowych Gminy Rędziny została przeprowadzona w okresie od 15 do 31 grudnia 2009 r. Komisja inwentaryzacyjna³⁵ przeprowadziła inwentaryzację drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników majątkowych według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r., tj. zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁶ oraz Zarządzeniem Wójta Gminy Rędziny nr 107 z dnia 30 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości. Inwentaryzacją objęte zostało 320 działek gruntu zajętych pod drogi gminne o łącznej powierzchni 39,5815 ha, które posiadały uregulowany stan prawny.

(Dowód: akta kontroli str. 636-645)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Negatywnie ocenić należy fakt, że w Urzędzie nie prowadzono ewidencji dróg gminnych, co stanowiło naruszenie art. 20 pkt 9 *uod*, która zgodnie z § 21 ust. 1 *rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg* powinna być przez Gminę założona do 10 maja 2007 r. Nie prowadzono również, wymaganych w § 9 ww. rozporządzenia, wchodzących w skład tej ewidencji dokumentów takich jak: książki dróg, dzienniki objazdu dróg, książki obiektów mostowych oraz tuneli, karty obiektów mostowych oraz wykazy obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów.

(Dowód: akta kontroli str. 512)

³³ „Formularz danych o sieci dróg publicznych poza granicami administracyjnymi miast” stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach (Dz. U. Nr 67, poz. 583), zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie sporządzania informacji”.

³⁴ Zwanej dalej „GDDKiA”.

³⁵ Powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Rędziny nr 108/2009 z dnia 14 grudnia 2009 r.

³⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 330.

Osobą odpowiedzialną za powyższe nieprawidłowości jest Wójt oraz inspektor ds. rolnictwa i drogownictwa, do której obowiązków należało m.in. prowadzenie ewidencji gminnych dróg i obiektów mostowych.

Wójt wyjaśnił, że ewidencji dróg gminnych nie założono z uwagi na zbyt wysokie koszty jej opracowania. Dodał ponadto, że wybrani pracownicy Urzędu posiadają dostęp do bazy Starostwa Powiatowego w Częstochowie i w ten sposób uzyskują informacje i dane dotyczące zarządzanych dróg gminnych.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, powyższe okoliczności nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla niewypełniania przez Wójta przypisanych mu ustawo obowiązków zwłaszcza, że w latach 2010-2012 w budżecie Gminy pozostawały niewykorzystane środki³⁷, a Wójt nie podejmował działań mających na celu utworzenie tej ewidencji.

(Dowód: akt kontroli str. 506, 512-519, 522-603)

2. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt, że w okresie objętym kontrolą Gmina nie posiadała pełnej wiedzy w zakresie liczby, długości i powierzchni dróg gminnych. Z tego powodu dane wynikające z uchwały Rady Gminy Rędziny³⁸ nie odpowiadały danym ujętym w dokumentacji prowadzonej w Urzędzie Gminy³⁹, a inne dane przekazywano w informacjach do GDDKiA⁴⁰.

(Dowód: akta kontroli str. 16-20, 506, 512, 604-619, 651)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Gminy w badanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴¹, wnosi o:

1. **Podjęcie działań mających na celu uregulowanie stanu prawnego 52 działek zajętych pod drogi gminne.**
2. **Prowadzenie ewidencji zasobu nieruchomości gminnych w sposób zgodny z art. 23 ust. 1 c uogn.**
3. **Zaprowadzenie zgodnej z art. 10 ust. 11 uod ewidencji dróg gminnych, zawierającej dokumenty ewidencyjne, o których mowa w § 9 rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg.**
4. **Podjęcie działań mających na celu przejęcie przez Gminę nieruchomości, które w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego przeznaczone są pod drogi gminne.**

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

³⁷ Z zaplanowanych na lata 2010-2012 wydatków budżetowych w łącznej kwocie 97 948 tys. zł, faktycznie wydatkowano kwotę 85 429 tys. zł, tj. 87%.

³⁸ Na podstawie uchwały nr 61/XXII/2000 i uchwałą nr XV/49/2011 do kategorii dróg gminnych zostało zaliczonych 115 dróg.

³⁹ W zestawieniu pod nazwą „Wykaz dróg gminnych w Gminie Rędziny w Województwie Śląskim” wykazane zostało 61 dróg o łącznej długości 45,82 km.

⁴⁰ 41,75 km dróg.

⁴¹ Dz. U. z 2012 r., poz.82, ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 24 października 2013 r.

Kontroler
Tomasz Kaczyński
Doradca techniczny
Kontroler nadzorujący

.....

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Dyrektor
z up. Wicedyrektor

Mariusz Marquardt